

MAKROEKONOMİ BÜLTENİ

EYLÜL 2018

BUSİAD
Hazırlayan: Doç.Dr.Metin ÖZDEMİR
05.10.2018

MAKROEKONOMİ BÜLTENİ

EYLÜL 2018

05.10.2018

Hazırlayan: Doç.Dr.Metin
ÖZDEMİR

(Sayı: 009/18)

ENFLASYON

Ağustos 2018 itibariyle tüketici fiyatlarının, %2,30 olarak gerçekleştiği ve %15,85 olan yıllık enflasyonun %17,90 düzeyine yükseldiği görülmüştü. Eylül 2018'de ise tüketici fiyatlarının %6,30 düzeyinde arttığı ve yıllık enflasyon oranının %24,52 düzeyine yükseldiği gözlenmiştir.

ENFLASYON AÇIKLAMASI ve AYLIK MAKROEKONOMİK DEĞERLENDİRME

• • •

PARA POLİTİKASI VE FAİZ

TCMB, Temmuz ayında yapılan Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısında bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını yüzde 17,75 düzeyinde sabit tutulmasına karar vermişti. Ağustos ayı içinde yaşanan döviz kuru gelişmeleri karşısında TCMB, TL ve döviz likiditesi yönetimine ilişkin aldığı önlemler ile TL'de yaşanan yüksek değer kaybını kontrol altına alma yoluna gitmiştir. Eylül ayı başında, parasal duruşun yeniden şekillendirileceği yönündeki duyurusu çerçevesinde TCMB, Eylül ayı PPK toplantısında bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını yüzde 17,75 düzeyinden yüzde 24 düzeyine yükseltmiştir.

TCMB, iktisadi faaliyet hacminde öncü göstergelerin işaret ettiği dengelenme eğilimi ve iç talep üzerinden enflasyon baskısının zayıflayabileceği yönündeki görüşüne bağlı olarak Temmuz ayında herhangi bir politika aksiyonunda

bulunmamıştı. Ancak yükselen enflasyon, TL'de gözlenen değer kayıpları ve bozulan fiyatlama davranışları ile beraber finansal piyasalarda gözlenen yüksek volatilité karşısında 625 baz puanlık bir faiz artışı gerçekleştirilmiştir. Önümüzdeki dönemde özellikle çekirdek enflasyonun yüksek seyri ve TL'deki değer kayıplarının ikincil etkilerine bağlı olarak enflasyondaki yüksek seyrin sürmesi beklenmektedir.

Yıllık enflasyon oranı Eylül ayı itibariyle değerlendirildiğinde, aylık düzeyde ev eşyası, ulaştırma, çeşitli mal ve hizmetler grubu, eğlence ve kültür ve gıda ve alkolsüz içecekler gruplarında gözlenen fiyat artışları etkili olurken ana harcama grupları itibariyle alkollü içecekler ve tütün grubu düşüş göstermiştir. Yıllık olarak ulaştırma, ev eşyası, çeşitli mal ve hizmetler, gıda ve alkolsüz içecekler ve konut grubu enflasyonu olumsuz etkilemeye devam etmiştir.

Facebook: [busiad.bursa](https://www.facebook.com/busiad.bursa) Twitter: [Busiad](https://twitter.com/Busiad) Instagram: [busiad1978](https://www.instagram.com/busiad1978) LinkedIn: [busiad-bursa](https://www.linkedin.com/company/busiad-bursa)

Adres: Kültürpark içi, Arkeoloji Müzesi yanı Tel: (0224) 233 50 30 Fax: (0224) 235 23 50 www.busiad.org.tr busiad@busiad.org.tr

Bülten, aylık makroekonomik gelişmelere ilişkin bilgilendirme amacıyla BUSİAD üyelerine yönelik olarak hazırlanmaktadır. Kullanılan haber ve veriler, güvenilir olduğu düşünülen ve kamuya açık kaynaklardan derlenmektedir. Bülteinde yer alan yorum ya da tahminler, üyelerin karar alma sürecine yönelik bir nitelik taşımamaktadır. Bu nedenle, BUSİAD ve bülten hazırlayıcılarının herhangi bir sorumluluğu bulunmamaktadır.

MAKROEKONOMİ BÜLTENİ

EYLÜL 2018

05.10.2018

Hazırlayan: Doç.Dr.Metin
ÖZDEMİR

(Sayı: 009/18)

SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ, KAPASİTE KULLANIMI

ve REEL KESİM GÜVEN ENDEKSİ

Haziran 2018’de %-2 azalış gösteren sanayi üretimi, Temmuz 2018’de %3,5 düzeyinde artış sergilemiştir. Eylül 2018 itibariyle, imalat sanayi genelinde kapasite kullanım oranı, bir önceki aya göre 1,8 puan azalarak %75,8 seviyesinde gerçekleşmiştir. Eylül 2018 itibariyle Reel Kesim Güven Endeksi, bir önceki aya göre %5,9 düzeyinde azalarak 90,4 seviyesinde gerçekleşmiştir.

TÜİK tarafından açıklanan Ekonomik Güven Endeksi Eylül ayında bir önceki aya göre %15,4 oranında azalarak 83,9 değerinden 71 değerine düştü. Ekonomik güven endeksindeki azalış, hizmet sektörü, inşaat sektörü, perakende ticaret sektörü ve reel kesim güven endekslerindeki azalışlardan kaynaklandı.

TCMB tarafından yayımlanan Eylül ayı Beklenti Anketi sonuçlarına göre; Türkiye ekonomisinin 2018 yılı büyüme beklentisi bir önceki anket dönemine göre 0,5 puan azalarak %3,4 olmuştur. Türkiye ekonomisi, 2018 yılının ikinci çeyreğinde %5,2 düzeyinde bir büyüme performansı sergilemiştir. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış veriler ise ekonominin bir önceki çeyreğe göre %0,9 büyüdüğünü göstermiştir.

Çeyreklik veri itibariyle Türkiye ekonomisi son yedi çeyreğin en zayıf büyümesini kaydetmiştir. Büyüme kompozisyonu mevcut haliyle değerlendirildiğinde, özel tüketimin en yüksek katkıyı verdiği gözlenirken, kamu tüketiminin katkısı sınırlı olmuştur. Yatırımların, özel tüketimin ardından en yüksek katkıyı verdiği, ancak makine-teçhizat ve inşaat sektörü yatırımlarının ivme kaybettiği görülmüştür. Enerji fiyatlarındaki yükseliş ve net altın ithalatının büyümeyi sınırlandırması ile birlikte önceki iki çeyrekte negatif katkı veren ihracat ise TL’deki değer kaybının etkisiyle büyümeye pozitif katkı vermiştir. Öte yandan sektörler itibariyle tarım sektörünün büyümeyi aşağıya çektiği, hizmetler sektörünün ise büyümeyi sürüklediği anlaşılmaktadır. Öncü göstergelerin seyri, TL’de gözlenen yüksek değer kaybı ve güven endekslerinde gözlenen gerilemenin, yılın kalan kısmı için büyümenin önemli düzeyde ivme kaybedeceğine işaret ettiği ve alınan politika önlemlerine bağlı olarak büyüme performansındaki azalışın sınırlanabileceği beklenmektedir.

Facebook: [busiad.bursa](https://www.facebook.com/busiad.bursa) Twitter: [Busiad](https://twitter.com/Busiad) Instagram: [busiad1978](https://www.instagram.com/busiad1978) LinkedIn: [busiad-bursa](https://www.linkedin.com/company/busiad-bursa)

Adres: Kültürpark içi, Arkeoloji Müzesi yanı Tel: (0224) 233 50 30 Fax: (0224) 235 23 50 www.busiad.org.tr busiad@busiad.org.tr

Bülten, aylık makroekonomik gelişmelere ilişkin bilgilendirme amacıyla BUSİAD üyelerine yönelik olarak hazırlanmaktadır. Kullanılan haber ve veriler, güvenilir olduğu düşünülen ve kamuya açık kaynaklardan derlenmektedir. Bülteinde yer alan yorum ya da tahminler, üyelerin karar alma sürecine yönelik bir nitelik taşımamaktadır. Bu nedenle, BUSİAD ve bülten hazırlayıcılarının herhangi bir sorumluluğu bulunmamaktadır.

MAKROEKONOMİ BÜLTENİ

EYLÜL 2018

05.10.2018

Hazırlayan: Doç.Dr.Metin
ÖZDEMİR

(Sayı: 009/18)

İŞSİZLİK

Haziran 2018 itibariyle Türkiye genelinde işsizlik oranı %10,2 seviyesinde gerçekleşmiştir. Aynı dönemde tarım dışı işsizlik oranı %12,1 olarak tahmin edilmiştir. 15-24 yaş grubunu içeren işsizlik oranı %19,4 düzeyindedir. İstihdam oranı %48,4 olurken işgücüne katılım oranı %53,8 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Bu dönemde istihdam edilenlerin %19,2'si tarım, %19,6'sı sanayi, %7,2'si inşaat, %54'ü ise hizmetler sektöründe çalışmaktadır. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında istihdam edilenler içinde tarım sektörünün payı 0,9 puan, inşaat sektörünün payı 0,4 puan azalırken, hizmet sektörünün payı 0,4 puan, sanayi sektörünün payı 0,8 puan artış göstermiştir.

DIŞ TİCARET ve CARİ DENGE

Ağustos 2018 itibariyle, yıllık bazda ihracat %6,5 azalarak 12,4 milyar dolar, ithalat ise %22,7 azalarak 14,8 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. Böylelikle dış ticaret açığı %59 azalarak 2,4 milyar dolar ile son 9,5 yılın en düşük düzeyine gerilemiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı %83,6 olarak gerçekleşmiştir.

Cari işlemler, bir önceki yılın Temmuz ayına göre 2,960 milyon dolar azalarak 1,751 milyon dolar açık vermiştir. Bunun sonucunda on iki aylık cari işlemler açığı 54,6 milyar dolar ile son 5 ayın en düşük düzeyine gerilemiştir. Parasal olmayan altın ticaretindeki düşüş ve dış ticaret açığındaki daralma ile beraber turizm gelirlerindeki iyileşmenin cari açığı olumlu etkilediği görülmüştür. Döviz kurunda yaşanan artış ve ekonomide dengelenmeyi sağlaması arzulanan politika tedbirlerinin cari denge üzerine yılın kalan kısmında da olumlu etkide bulunması beklenmektedir.

Dış ticaret açısından mevcut veriler, iktisadi faaliyet hacminde meydana gelen yavaşlamanın ithalat azalışına bağlı olarak dış ticaret dengesini olumlu etkilemeyi sürdüreceğine işaret etmektedir. Bununla birlikte, küresel ekonomide gözlenen korumacı ticaret eğilimleri ve önlemlerin yanında İran'a yönelik yaptırımların petrol fiyatlarını yukarı yönlü etkilemesinin dış ticaret ve cari denge açısından risk oluşturduğu görülmektedir.

Facebook: [busiad.bursa](https://www.facebook.com/busiad.bursa) Twitter: [Busiad](https://twitter.com/Busiad) Instagram: [busiad1978](https://www.instagram.com/busiad1978) LinkedIn: [busiad-bursa](https://www.linkedin.com/company/busiad-bursa)

Adres: Kültürpark içi, Arkeoloji Müzesi yanı Tel: (0224) 233 50 30 Fax: (0224) 235 23 50 www.busiad.org.tr busiad@busiad.org.tr

Bülten, aylık makroekonomik gelişmelere ilişkin bilgilendirme amacıyla BUSİAD üyelerine yönelik olarak hazırlanmaktadır. Kullanılan haber ve veriler, güvenilir olduğu düşünülen ve kamuya açık kaynaklardan derlenmektedir. Bülteinde yer alan yorum ya da tahminler, üyelerin karar alma sürecine yönelik bir nitelik taşımamaktadır. Bu nedenle, BUSİAD ve bülten hazırlayıcılarının herhangi bir sorumluluğu bulunmamaktadır.

MAKROEKONOMİ BÜLTENİ

EYLÜL 2018

05.10.2018

Hazırlayan: Doç.Dr.Metin
ÖZDEMİR

(Sayı: 009/18)

Bursa ve Türkiye ekonomisine büyük katma değer sağlayan üyeleri ile sivil ekonomik toplumda güç birliğinin ifadesi olan Bursa Sanayicileri ve İşadamları Derneği'nin (BUSİAD) Yönetim Kurulu Başkanı Ergun Hadi TÜRKAY, Eylül Ayı enflasyon verileri ile makroekonomik gelişmeleri değerlendirdi. Konuyla ilgili basın bülteni aşağıdadır.

BUSİAD'ın Eylül Ayı Enflasyon Değerlendirmesi

BİR YERDE DURDURULMALI!

Bursa Sanayicileri ve İşadamları Derneği (BUSİAD) Yönetim Kurulu Başkanı Ergun Hadi Türkay, Eylül ayı enflasyonunun beklentileri de aşarak yüzde 6.30 çıkmasını kaygıyla karşıladıklarını söyledi.

BUSİAD Başkanı Türkay, "Bizler üretimin başındakiler olarak, ısınan ortamı soğutmaya çalışırken, gelen veriler yaptıklarımızı boşa çıkarıyor. Dövizin geçişkenliği biraz hızlı oldu. Beklentimiz daha yavaş olması yönünde idi. Artık alınması gereken tedbirler temel ekonomi kurallarıyla sabit. Yıllık bazda olmasını istediğimiz rakamları artık bir ayda görüyoruz" dedi.

Türkay, geçen ay yıllık bazda olan enflasyonun 17.90 olduğunu ve yetkili kurumların buna göre yıl sonu tahminini yüzde 20'lere yükselttiğini de hatırlatarak, "Bu ay, yıllık enflasyon yüzde 24.52 oldu. Bu hızla giderse yıl sonu tahminleri yeniden revize edilmek zorunda kalacak ve faizler yeniden artırılabilecek. İşimiz enerji zamlarıyla birlikte giderek zorlaşmıştı. Umarım hükümetin tedbirleri önümüzdeki 3 ayda enflasyona fren olur" diye konuştu.

Türkay, şöyle devam etti:

"İş dünyası olarak tabii ki bu durum karşısında en atik ve verimli önlemleri almaya çalışıyoruz. Sonuçta ayakta kalmak zorundayız. Hepimiz bir şekilde istihdam sağlıyoruz, ihracat yapıyoruz. İç piyasanın yavaşladığı bu dönemde ihracatın öneminin daha da net bir şekilde anlaşıldı. Bu, hem ihracat yapmayanları bu konuya yönelmeye zorlayacak, hem de halihazırda yapanları da yeni pazarlara yönlendirecektir. Umarız ülke olarak bu durumdan çok daha kuvvetli bir şekilde çıkacağız. Tüm paydaşların bununla ilgili kendine düşen görevi bir vatani vazife ciddiyetinde yapacağından eminiz."

Facebook: busiad.bursa Twitter: Busiad Instagram: busiad1978 LinkedIn: busiad-bursa

Adres: Kültürpark içi, Arkeoloji Müzesi yanı Tel: (0224) 233 50 30 Fax: (0224) 235 23 50 www.busiad.org.tr busiad@busiad.org.tr

Bülten, aylık makroekonomik gelişmelere ilişkin bilgilendirme amacıyla BUSİAD üyelerine yönelik olarak hazırlanmaktadır. Kullanılan haber ve veriler, güvenilir olduğu düşünülen ve kamuya açık kaynaklardan derlenmektedir. Bülteinde yer alan yorum ya da tahminler, üyelerin karar alma sürecine yönelik bir nitelik taşımamaktadır. Bu nedenle, BUSİAD ve bülten hazırlayıcılarının herhangi bir sorumluluğu bulunmamaktadır.